



Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2014. gada 11. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Direktīva 2001/29/EK — Autortiesības un blakustiesības — Izņēmumi un ierobežojumi — 5. panta 3. punkta n) apakšpunkts — Aizsargājamu darbu un citu priekšmetu izmantošana zinātniska pētījuma vai privāta pētījuma nolūkā — Grāmata, kas publiskota privātpersonām publiskajās bibliotēkās īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās — Tāda darba jēdziens, uz kuru neattiecas “pirkšanas vai licencēšanas noteikumi” — Bibliotēkas tiesības digitalizēt tās kolekcijā esošu darbu, lai to publiskotu īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās — Darba publiskošana īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās, ļaujot to izdrukāt uz papīra vai noglabāt USB zibatmiņas diskā

Lieta C-117/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesgerichtshof* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 20. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 14. martā, tiesvedībā

Technische Universität Darmstadt

pret

Eugen Ulmer KG.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], A. Prehala [*A. Prechal*] (referente) un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerāladvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Alekseev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 26. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Technische Universität Darmstadt* vārdā – *N. Rauer* un *D. Ettig, Rechtsanwälte*,

— *Eugen Ulmer KG* vārdā – *U. Karpenstein* un *G. Schulze, Rechtsanwälte*,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze*, kā arī *J. Kemper* un *K. Petersen*, pārstāvji,

— Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. Fiorentino* un *A. Collabолletta, avvocati dello Stato*,

* Tiesvedības valoda – vācu.

- Polijas valdības vārdā — *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Somijas valdības vārdā — *H. Leppo*, pārstāve,
- Eiropas Komisijas vārdā — *F. Bulst* un *J. Samnadda*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2014. gada 5. jūnija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV L 167, 10. lpp.) 5. panta 3. punkta n) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts prāvā starp *Technische Universität Darmstadt* (turpmāk tekstā — “*TU Darmstadt*”) un izdevniecību *Eugen Ulmer KG* (turpmāk tekstā — “*Ulmer*”) par to, ka *TU Darmstadt* bibliotēkas telpās īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās ir publiskojusi sabiedrībai tās kolekcijā esošu zinātnisku grāmatu, kuras izmantošanas tiesības pieder *Ulmer*.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2001/29 preambulas 31., 34., 36., 40., 44., 45. un 51. apsvēruma teksts ir šāds:
 - “(31) Jāsaglabā taisnīgs līdzsvars starp dažādu kategoriju tiesību subjektu tiesībām un interesēm un dažādu kategoriju tiesību subjektu un aizsargātu tiesību objektu izmantotāju tiesībām un interesēm. [..]
 - [..]
 - (34) Dalībvalstīm būtu jādod iespēja paredzēt dažus izņēmumus vai ierobežojumus, piemēram, izglītības un zinātnes nolūkā, publisku iestāžu, piemēram, bibliotēku un arhīvu, labā, ziņu reportāžas nolūkā, citātiem, invalīdiem lietošanai, izmantošanai sabiedrības drošības nolūkā un izmantošanai administratīvajos un tiesu procesos.
 - [..]
 - (36) Dalībvalstis var paredzēt taisnīgu atlīdzību tiesību subjektiem, arī piemērojot izvēles noteikumus attiecībā uz izņēmumiem vai ierobežojumiem, kas neparedz attiecīgo atlīdzību.
 - [..]
 - (40) Dalībvalstis var paredzēt izņēmumu vai ierobežojumu dažu bezpeļņas iestāžu labā, piemēram, publisko bibliotēku un tamlīdzīgu iestāžu, kā arī arhīvu labā. Tomēr tie būtu jāattiecina tikai uz dažiem īpašiem gadījumiem, uz kuriem attiecas reproducēšanas tiesības. [..] Tāpēc būtu jāveicina īpašu līgumu slēgšana vai licenču izdošana, kas, neizjaucot līdzsvaru, būtu labvēlīgas minētajām iestādēm un informācijas izplatīšanai, ar ko tās nodarbojas.

[..]

(44) Piemērojot šajā direktīvā paredzētos izņēmumus un ierobežojumus, tie būtu jāīsteno saskaņā ar starptautiskajām saistībām. Minētos izņēmumus un ierobežojumus nedrīkst piemērot tā, ka tie skar tiesību subjekta likumīgās intereses vai ir pretrunā [...] viņa darba vai cita tiesību objekta parast[ajai] izmantošan[ai]. [..]

(45) Direktīvas 5. panta 2., 3. un 4. punktā minētajiem izņēmumiem un ierobežojumiem tomēr nebūtu jākavē tādu līgumattiecību noteikšana, kas paredzētas taisnīgas atlīdzības nodrošināšanai tiesību subjektiem, ciktāl to atļauj attiecīgo valstu tiesību akti.

[..]

(51) [...] Dalībvalstīm būtu jāveicina tiesību subjektu veiktie brīvprātīgie pasākumi, tajā skaitā nolīgumu slēgšana un īstenošana tiesību subjektu un citu attiecīgo personu starpā, lai atvieglotu atsevišķu to izņēmumu vai ierobežojumu mērķu sasniegšanu, kas saskaņā ar šo direktīvu ir paredzēti attiecīgo valstu tiesību aktos. [..]”

4 Šīs direktīvas 2. pantā “Reproducēšanas tiesības” ir paredzēts:

“Dalībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji:

a) autoriem – attiecībā uz viņu darbiem;

[..].”

5 Minētās direktīvas 3. panta “Tiesības uz darbu izziņošanu un tiesības uz cita tiesību objekta publiskošanu” 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis autoriem piešķir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu izziņošanu, izmantojot vadus vai neizmantojot tos, tajā skaitā savu darbu publiskošanu tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā.”

6 Šīs pašas direktīvas 5. panta “Izņēmumi un ierobežojumi” 2. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus 2. pantā minētajām reproducēšanas tiesībām šādos gadījumos:

a) reproducēšana uz papīra vai līdzīga materiāla, ko veic, izmantojot jebkuru fotografēšanas metodi vai citu procesu ar līdzīgu iedarbību, izņemot nošu rakstus, ar noteikumu, ka tiesību subjekti saņem taisnīgu atlīdzību;

b) reproducēšana uz jebkura materiāla, ko personiskai lietošanai veic privātpersona ar mērķi, kurš ne netieši, ne tieši nav komerciāls, ar nosacījumu, ka tiesību subjekti saņem taisnīgu atlīdzību, kurā ņemta vērā 6. pantā minēto tehnoloģisko pasākumu piemērošana vai nepiemērošana attiecīgajam darbam vai tiesību objektam;

c) īpaša reproducēšana, ko veic publiskās bibliotēkas, izglītības iestādes vai muzeji, vai arhīvi un no kuras negūst tiešu vai netiešu ekonomisku vai komerciālu labumu;

[..].”

7 Direktīvas 2001/29/EK 5. panta 3. punktā noteikts:

“Dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus 2. un 3. pantā paredzētajām tiesībām šādos gadījumos:

[..]

n) kolekcijās esošu darbu un citu tiesību objektu, uz ko neattiecas pirkšanas vai licencēšanas noteikumi, izmantošanai zinātniska pētījuma vai privāta pētījuma nolūkā, ļaujot atsevišķiem sabiedrības locekļiem ar tiem iepazīties, izziņojot vai publiskojot tos īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās 2. punkta c) apakšpunktā minēto iestāžu telpās;

[..].”

8 Saskaņā ar šīs direktīvas 5. panta 5. punktu:

“Šī panta 1., 2., 3. un 4. punktā paredzētos izņēmumus un ierobežojumus piemēro tikai dažos īpašos gadījumos, kas nav pretrunā [..] darba vai cita tiesību objekta parast[ajai] izmantošan[ai] un nepamatoti neskar tiesību subjekta likumīgās intereses.”

Vācijas tiesības

9 1965. gada 9. septembra Likuma par autortiesībām un blakustiesībām (*Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte, Urheberrechtsgesetz*, turpmāk tekstā – “*UrhG*”) (*BGBI. I*, 1273. lpp.) 52.b pants redakcijā, kas piemērojama pamatlīetas faktu rašanās laikā, ir formulēts šādi:

“Darbu reproducēšana īpašās, šim nolūkam paredzētās elektroniskās lasīšanas vietās publiskajās bibliotēkās, muzejos un arhīvos

Publisku bibliotēku, muzeju vai arhīvu, kam nav tieša vai netieša ekonomiska vai komerciāla nolūka, krājumā glabātos publicētos darbus drīkst publiskot tikai attiecīgās iestādes telpās, īpašās, šim nolūkam paredzētās elektroniskās lasīšanas vietās zinātniska pētījuma vai privāta pētījuma vajadzībām, ciktāl tas nav pretrunā līgumiskiem noteikumiem. Pieejamo darba kopiju skaits elektroniskās lasīšanas vietās parasti nedrīkst būt lielāks par iestādes krājumā glabāto eksemplāru skaitu. Publiskošana rada tiesības uz taisnīgas atlīdzības samaksu. Attiecīgās tiesības var īstenot tikai viena autortiesību aģentūra.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

10 *TU Darmstadt* pārvalda reģionālu un universitātes bibliotēku, kurā tā ir iekārtojusi elektroniskas lasīšanas vietas, kurās ir publiski pieejami šīs bibliotēkas krājumos glabātie darbi.

11 Starp šiem darbiem kopš 2009. gada janvāra vai februāra bija Štutgartē (Vācija) esošajā zinātniskajā izdevniecībā *Ulmer* iznākusī *W. Schulze* rokasgrāmata “*Einführung in die neuere Geschichte*” (turpmāk tekstā – “strīdīgā rokasgrāmata”).

12 *TU Darmstadt* nepiekrīta *Ulmer* 2009. gada 29. janvāra piedāvājumam iegādāties un izmantot tās izdotās rokasgrāmatas, tostarp strīdīgo rokasgrāmatu, elektronisku grāmatu formātā.

13 *TU Darmstadt* šo grāmatu bija digitalizējusi, lai to publiskotu elektroniskās lasīšanas vietās. Šajās lasīšanas vietās vienlaikus nevarēja izmantot lielāku darba eksemplāru skaitu par to, kāds bija pieejams šīs bibliotēkas krājumos. Lasīšanas vietu lietotāji varēja darbu pilnībā vai daļēji izdrukāt uz papīra vai noglabāt *USB* zibatmiņas diskā un attiecīgi šādā formātā tos paņemt līdzi ārpus bibliotēkas.

- 14 *Landgericht Frankfurt am Main* (Frankfurtes pie Mainas apgabaltiesa), kurā *Ulmer* cēla prasību, 2011. gada 6. marta spriedumā nosprieda, ka tiesību subjektam [īpašniekam] un iestādei vispirms ir jāpanāk vienošanās par digitālā darba izmantošanu, lai netiktu piemērots *UrhG* 52.b pants. Turklāt šī tiesa arī noraidīja *Ulmer* prasījumu aizliegt *TU Darmstadt* digitalizēt vai likt digitalizēt stridīgo rokasgrāmatu. Tomēr tā apmierināja tās prasījumu aizliegt *TU Darmstadt* bibliotēkas lietotājiem no tās telpās ierīkotām īpašām lasīšanas vietām izdrukāt šo darbu un/vai noglabāt to *USB* zibatmiņas diskā, un/vai ņemt līdzi tā reprodukcijas ārpus bibliotēkas.
- 15 *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa), kurā *TU Darmstadt* vērsās ar kasācijas sūdzību, uzskata, ka, pirmām kārtām, rodas jautājums par to, vai uz aizsargātajiem darbiem un citiem objektiem “attiecas pirkšanas vai licencēšanas noteikumi” Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkta izpratnē, ja tiesību subjekts šajā normā minētajām iestādēm piedāvā noslēgt ar atbilstošiem nosacījumiem licences līgumus par darbu izmantošanu, vai arī jāizmanto cita šīs tiesību normas interpretācija, saskaņā ar kuru ir paredzēti vienīgi gadījumi, kad tiesību subjekts un attiecīgā iestāde šajā jautājumā ir panākuši vienošanos.
- 16 Šī tiesa uzskata, ka pretēji šīs tiesību normas vācu valodas versijai tās angļu un franču valodas versijas atbilst pirmajai no šīm interpretācijām. Tā varētu tikt balstīta arī uz Direktīvas 2001/79 vispārējo struktūru un mērķi. Savukārt, ja vienīgi vienošanās panākšana varētu izslēgt šīs tiesību normas piemērošanu, attiecīgā iestāde varētu noraidīt atbilstošo tiesību subjekta piedāvājumu, lai izmantotu attiecīgo ierobežojumu, kas nozīmētu arī, ka šīs tiesību subjekts nesāņemtu atbilstošu atlīdzību, kas tomēr ir viens no šīs direktīvas mērķiem.
- 17 Otrām kārtām, iesniedzējtiesai ir šaubas par jautājumu par to, vai Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas dod dalībvalstīm tiesības piešķirt šajā noteikumā minētajām iestādēm tiesības digitalizēt to kolekcijās esošos darbus, ciktāl to izziņošana vai publiskošana to lasīšanas vietās prasa šādu reproducēšanu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka dalībvalstīm būtu jābūt palīgkompetencei, lai varētu paredzēt šādu šīs direktīvas 2. pantā paredzēto reproducēšanas tiesību ierobežojumu, jo pretējā gadījumā tās 5. panta 3. punkta n) apakšpunkta lietderīgā iedarbība netiktu nodrošināta. Katrā ziņā šī kompetence varētu tikt izsecināta no minētās direktīvas 5. panta 2. punkta c) apakšpunkta.
- 18 Treškārt, iesniedzējtiesa uzskata, ka pamatlietā rodas jautājums par to, vai saskaņā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunktu dalībvalstīm ir tiesības paredzēt ierobežojumu sistēmu, kas šajā tiesību normā paredzētās iestādes lietotājiem ļauj pilnībā vai daļēji izdrukāt uz papīra vai noglabāt *USB* zibatmiņas diskā šīs iestādes lasīšanas vietā izziņotus vai publiskotus darbus.
- 19 Šajā ziņā šī tiesa vispirms uzskata, ka, lai gan uz šo izdrukāšanu, noglabāšanu vai datu nosūtīšanu, kas ir saistītas ar darba reproducēšanu, principā neattiecas Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunktā paredzētais ierobežojums, tā tomēr varētu tikt atļauta kā attiecīgās iestādes veiktās izziņošanas vai publiskošanas turpinājums saskaņā ar citu ierobežojumu, it īpaši – saskaņā ar šīs direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto t.s. “privātas kopijas” izņēmumu.
- 20 Turpinot, Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkta mērķis, kas ir – atļaut efektīvi izmantot zinātniska vai privāta pētījuma nolūkos tekstus, kas izziņoti vai publiskoti iestādes, tādas kā bibliotēka, īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās, liek slikties par labu tādai šīs tiesību normas interpretācijai, saskaņā ar kuru darba izdrukāšana no šīs vietas uz papīra būtu atļaujama, bet noglabāšana *USB* zibatmiņas diskā ne.
- 21 Visbeidzot, iesniedzējtiesa uzskata, ka šāda Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkta interpretācija ļautu nodrošināt arī, ka šajā tiesību normā paredzētais ierobežojums atbilstu minētās direktīvas 5. panta 5. punktā minētajam trīskāršajam nosacījumam. Proti, darba noglabāšana *USB* zibatmiņas diskā autora tiesības aizskar vairāk nekā iespēja izdrukāt to uz papīra.

22 Šādos apstākļos *Bundesgerichtshof* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai ir spēkā pirkšanas vai licencēšanas noteikumi Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkta izpratnē, ja tiesību subjekts šajā normā minētajām iestādēm piedāvā noslēgt licences līgumus par darba izmantošanu ar atbilstošiem nosacījumiem?
- 2) Vai Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkts dod tiesības dalībvalstīm piešķirt iestādēm tiesības digitalizēt to kolekcijā esošos darbus, ja tas ir nepieciešams šo darbu publiskošanai lasīšanas vietās?
- 3) Vai tiesības, kuras dalībvalsts paredz saskaņā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunktu, drīkst būt tik plašas, ka lasīšanas vietu lietotāji tajās publiskotos darbus var izdrukāt uz papīra vai noglabāt *USB* zibatmiņas diskā?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 23 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai uz darbu attiecas “pirkšanas vai licencēšanas noteikumi” Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkta izpratnē, ja tiesību subjekts šajā tiesību normā paredzētai iestādei, kā, piemēram, bibliotēkai, piedāvā noslēgt šī darba licences vai izmantošanas līgumu ar atbilstošiem nosacījumiem.
- 24 Visas ieinteresētās personas, kas iesniedza rakstveida apsvērumus, izņemot *Ulmer*, uz šo jautājumu ierosina atbildēt noliedzīgi un būtībā atbalsta interpretāciju, saskaņā ar kuru Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunktā ietvertais jēdziens “pirkšanas vai licencēšanas noteikumi” jāsaprot tādējādi, ka tiesību subjektam un attiecīgajai iestādei ir jābūt noslēgušiem attiecīgā darba licences vai izmantošanas līgumu, kurā paredzēti nosacījumi, ar kādiem šī iestāde šo darbu var izmantot.
- 25 *Ulmer* apgalvo, ka tas vien, ka tiesību subjekts publiski pieejamai bibliotēkai piedāvā noslēgt licences vai izmantošanas līgumu, ja šis priekšlikums ir “atbilstošs”, ir pietiekami, lai izslēgtu Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkta piemērošanu.
- 26 Šajā ziņā no Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkta dažādu valodu versiju, īpašu angļu, franču, vācu un spāņu valodu versijām, kurās izmantoti attiecīgi jēdzieni “terms”, “conditions”, “Regelung” un “condiciones”, salīdzināšanas visupirms izriet, ka Savienības likumdevējs šīs tiesību normas formulējumā ir izmantojis jēdzienus “nosacījumi” un “noteikumi”, kas attiecas uz līgumu klauzulām, par kurām ir faktiski panākta vienošanās, un nevis tikai uz līgumu piedāvājumiem.
- 27 Turpinājumā jāatgādina, ka no Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkta izrietošais ierobežojums ir domāts, lai stimulētu sabiedrības interesi par zinātnisku vai privātu pētījumu veikšanu, izplatot zināšanas, kas turklāt ir tādu iestāžu kā publiskās bibliotēkas pamatuzdevums.
- 28 *Ulmer* ierosinātā interpretācija paredz, ka tiesību subjekts ar vienpusēju un būtībā diskrecionāru rīcību var liegt attiecīgajai iestādei tiesības izmantot šo ierobežojumu un tādējādi liegt tās pamatuzdevuma pildīšanu un minētās sabiedrības intereses sekmēšanu.
- 29 Turklāt Direktīvas 2001/29 preambulas 40. apsvērumā noteikts, ka būtu jāveicina īpašu līgumu slēgšana vai licenču izdošana, kas, neizjaucot līdzsvaru, būtu labvēlīgas minētajām iestādēm un informācijas izplatīšanai, ar ko tās nodarbojas.

- 30 Kā savu secinājumu 21. un 22. punktā norādījis ģenerālvokāts, šīs direktīvas preambulas 45. un 51. apsvērumus, tostarp to vācu valodas versijā, apstiprina to, ka it īpaši Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punktā uzskaitīto izņēmumu un ierobežojumu kontekstā ir runa par pastāvošām līgumattiecībām un esošo līgumu noslēgšanu un īstenošanu, nevis tikai par līgumu vai licenču piedāvājumiem.
- 31 Turklāt *Ulmer* ierosinātā interpretācija ir grūti saskaņojama ar Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkta mērķi, kas ir – saglabāt taisnīgu līdzsvaru starp tiesību subjektu tiesībām un interesēm, no vienas puses, un aizsargātu darbu izmantotāju, kuri vēlas tos izziņot sabiedrībai privātpersonu veiktu zinātnisku vai privātu pētījumu veikšanai, tiesībām un interesēm, no otras puses.
- 32 Turklāt, ja tikai tas vien, ka tiek piedāvāts noslēgt licences vai izmantošanas līgumu, būtu pietiekami, lai izslēgtu Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkta piemērošanu, šāda interpretācija šajā tiesību normā paredzētajam ierobežojumam laupītu lielu daļu tā satura vai pat tā lietderīgās iedarbības, jo, ja šī interpretācija tiktu izvēlēta, šis ierobežojums, kā apgalvo *Ulmer*, attiektos vienīgi uz tādiem darbiem, kas ir sastopami aizvien retāk, kuru elektroniskā versija, īpaši elektroniskās grāmatas formātā, vēl netiek piedāvāta tirgū.
- 33 Visbeidzot, interpretācija, saskaņā ar kuru jāpastāv līgumiskiem noteikumiem, par kuriem ir faktiski panākta vienošanās, nevar tikt noraidīta arī tāpēc – pretēji *Ulmer* apgalvotajam –, ka tai būtu pretrunā Direktīvas 2001/29 5. panta 5. punktā paredzētais trīskāršais nosacījums.
- 34 Šajā ziņā ir pietiekami atzīt, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunktā paredzētais ierobežojums ir saistīts ar vairākiem ierobežojumiem, kas nodrošina to, ka, lai gan šīs tiesību normas piemērošana ir izslēgta vienīgi gadījumā, ja faktiski ir panākti līgumiski noteikumi, šāds ierobežojums ir joprojām piemērojams īpašos gadījumos, kas nav pretrunā attiecīgo darbu parastajai izmantošanai un nepamatoti neaizskar tiesību subjekta likumīgās intereses.
- 35 Ņemot vērā iepriekšminētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunktā ietvertais jēdziens “pirkšanas vai licencēšanas noteikumi” jāsaprot tādējādi, ka tas paredz, ka tiesību subjektam un šajā tiesību normā paredzētai iestādei, kā, piemēram, publiskai bibliotēkai, ir jābūt noslēgušiem attiecīgā darba licences vai izmantošanas līgumu, kurā paredzēti nosacījumi, ar kādiem šī iestāde šo darbu var izmantot.

Par otro jautājumu

- 36 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka dalībvalsts publiski pieejamām bibliotēkām, uz kurām attiecas šī tiesību norma, piešķir tiesības digitalizēt to kolekcijā esošos darbus, ja šī reproducēšanas darbība ir nepieciešama šo darbu publiskošanai to izmantotājiem īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās šo iestāžu telpās.
- 37 Ievadam jānorāda, ka nav strīda, ka darba digitalizēšana, ko būtībā veido tā pārveidošana analogiskā vai digitālā formātā, ir tā reproducēšanas darbība.
- 38 Tādējādi rodas jautājums, vai Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkts atļauj dalībvalstīm piešķirt šīs reproducēšanas tiesības publiskajām bibliotēkām, lai gan saskaņā ar šīs direktīvas 2. pantu autoriem ir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu reproducēšanu.
- 39 Šajā ziņā visupirms jāatzīst, ka saskaņā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta pirmo teikumu šajā punktā paredzētie izņēmumi un ierobežojumi attiecas uz šīs direktīvas 2. un 3. pantā paredzētajām tiesībām un tādējādi gan uz tiesību subjekta ekskluzīvajām reproducēšanas tiesībām, gan uz tiesībām uz darbu izziņošanu.

- 40 Tomēr minētās direktīvas 5. panta 3. punkta n) apakšpunktā darbu izmantošana šīs tiesību normas izpratnē ir ierobežota ar to “izziņošanu vai publiskošanu” un tādējādi ar darbībām, kas saistītas vienīgi ar šīs pašas direktīvas 3. punktā paredzētajām ekskluzīvajām tiesībām uz darbu izziņošanu.
- 41 Turpinājumā ir jāatgādina, ka, lai būtu notikusi “izziņošana” Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē, pietiek tostarp ar to, ka darbs ir nodots sabiedrības rīcībā un personas, kas veido šo sabiedrību, var tam piekļūt, un izšķirošais nav tas, vai tās šo iespēju izmanto (spriedums *Svensson* u.c., C-466/12, EU:C:2014:76, 19. punkts).
- 42 No tā izriet, ka tādos apstākļos kā pamatlietā tas, ka tāda iestāde kā publiskā bibliotēka, uz kuru attiecas Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkts, sniedz pieeju tās kolekcijā esošam darbam “sabiedrībai”, proti, visām personām, kas izmanto īpašas, šim nolūkam paredzētas vietas, kas atrodas tās telpās, zinātniska pētījuma vai privāta pētījuma nolūkā, ir jākvalificē kā “publiskošana” un tādējādi – kā “izziņošana” šīs direktīvas 3. panta 1. punkta izpratnē (šajā ziņā skat. spriedumu *Svensson* u.c., EU:C:2014:76, 20. punkts).
- 43 Šīs tādu Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunktā minēto iestāžu kā publiskās bibliotēkas tiesības uz darbu izziņošanu šajā tiesību normā paredzēto nosacījumu robežās varētu zaudēt lielu daļu sava satura un pat lietderīgās iedarbības, ja tām nebūtu palīgtiesību attiecīgos darbus digitalizēt.
- 44 Šādas tiesības šīm iestādēm ir atzītas Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta c) apakšpunktā, ciktāl ir runa par “īpašu reproducēšanu”.
- 45 Šis īpašā rakstura nosacījums jāsaprot tādējādi, ka attiecīgās iestādes nevar veikt visu savu kolekciju digitalizēšanu.
- 46 Savukārt šis nosacījums ir principā ievērots, ja noteiktu kolekcijā ietilpstošu darbu digitalizēšana ir nepieciešama “izmantošanai zinātniska pētījuma vai privāta pētījuma nolūkā, ļaujot atsevišķiem sabiedrības locekļiem ar tiem iepazīties, izziņojot vai publiskojot tos īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās”, kā tas paredzēts Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunktā.
- 47 Turklāt šo palīgtiesību uz digitalizēšanu apjoms ir jāprecizē, interpretējot Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta c) apakšpunktu, to skatot saistībā ar tās 5. panta 5. punktu, saskaņā ar kuru šis ierobežojums ir piemērojams tikai dažos īpašos gadījumos, kas nav pretrunā darba vai cita aizsargāta tiesību objekta parastai izmantošanai un kas nepamatoti neaizskar tiesību subjekta likumīgās intereses, šai pēdējai tiesību normai tomēr neesot domātai tam, lai paplašinātu šīs direktīvas 5. panta 2. punktā paredzēto izņēmumu un ierobežojumu apjomu (šajā ziņā skat. spriedumu *Infopaq International*, C-5/08, EU:C:2009:465, 58. punkts, un spriedumu *ACI Adam* u.c., C-435/12, EU:C:2014:254, 26. punkts).
- 48 Šajā gadījumā jāatzīst, ka piemērojamajos valsts tiesību aktos ir pienācīgi ņemti vērā minētās direktīvas 5. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi, jo, pirmkārt, no *UrhG* 52.b panta izriet, ka publisko bibliotēku veiktās darbu digitalizēšanas rezultātā elektroniskās lasīšanas vietās lietotājiem pieejamo darba kopiju skaits nedrīkst pārsniegt analogā formātā iestādes iegādāto eksemplāru skaitu. Otrkārt, lai gan saskaņā ar šo valsts tiesību normu darba digitalizēšana kā tāda nav saistīta ar pienākumu maksāt kompensāciju, tā vēlāka publiskošana digitālā formātā rada tiesības uz taisnīgas atlīdzības samaksu.
- 49 Ņemot vērā iepriekšminētos apsvērumus, uz otro jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkts, to skatot saistībā ar tās 5. panta 2. punkta c) apakšpunktu, jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tas, ka dalībvalsts publiskajām bibliotēkām, uz kurām attiecas šīs tiesību normas, piešķir tiesības digitalizēt to kolekcijā esošos darbus, ja šī reproducēšanas darbība ir nepieciešama šo darbu publiskošanai to izmantotājiem īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās šo iestāžu telpās.

Par trešo jautājumu

- 50 Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj to, ka dalībvalsts publiskajām bibliotēkām, uz kurām attiecas šī tiesību norma, piešķir tiesības publiskot darbus lietotājiem ar īpašu lasīšanas vietu palīdzību, kuras ļauj tos izdrukāt uz papīra vai noglabāt *USB* zibatmiņas diskā.
- 51 Kā izriet no šī sprieduma 40. un 42. punkta, Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunktā paredzētais ierobežojums principā attiecas vienīgi uz noteiktām izziņošanas darbībām, kas parasti ietilpst šīs direktīvas 3. pantā minētajās tiesību subjekta ekskluzīvajās tiesībās, proti, darbībām, ar kurām attiecīgās iestādes darbu publisko sabiedrības locekļiem izmantošanai zinātniska pētījuma vai privāta pētījuma nolūkā īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās to telpās.
- 52 Nav strīda, ka tādas darbības kā darba izdrukāšana uz papīra vai tā noglabāšana *USB* zibatmiņas diskā, pat ja tās kļūst iespējamās, pateicoties noteiktām īpašo lasīšanas vietu, kurās ar tiem var iepazīties, īpašībām, ir nevis “izziņošanas” darbības Direktīvas 2001/29 3. panta izpratnē, bet gan “reproducēšanas” darbības šīs direktīvas 2. panta izpratnē.
- 53 Faktiski runa ir par darbu, ko iestāde lietotājiem publiskojusi ar īpašu, šim nolūkam paredzētu vietu palīdzību, jaunas analogas vai digitālas kopijas radīšanu.
- 54 Šīs reproducēšanas darbības, pretēji noteiktām darba digitalizēšanas darbībām, arī nevar tikt atļautas atbilstoši palīgtiesībām, kas izriet no minētās Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta c) apakšpunkta, to skatot kopā ar tās 5. panta 3. punkta n) apakšpunktu, jo tās nav nepieciešamas šo darbu publiskošanai to izmantotājiem īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās, ievērojot šajās tiesību normās paredzētos nosacījumus. Turklāt šīs darbības, tā kā tās veic nevis Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunktā minētas iestrādes, bet gan šos iestāžu telpās ierikoto īpašo, šim nolūkam paredzēto vietu izmantotāji, nevar tikt atļautas atbilstoši šai tiesību normai.
- 55 Savukārt šādas reproducēšanas darbības uz analoga vai digitāla datu nesēja vajadzības gadījumā var tikt atļautas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar kuriem tiek transponēti Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā paredzētie izņēmumi un ierobežojumi, ja katrā konkrētā gadījumā ir izpildīti šajās tiesību normās paredzētie nosacījumi, īpaši nosacījums par to, ka tiesību subjekti saņem taisnīgu atlīdzību.
- 56 Turklāt ar šādām reproducēšanas darbībām jāievēro Direktīvas 2001/29 5. panta 5. punktā paredzētie nosacījumi. Tādējādi šādi reproducēto tekstu apjoms it īpaši nedrīkst aizskart autortiesību subjektu likumīgās intereses.
- 57 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tas neattiecas uz tādām darbībām kā darbu izdrukāšana uz papīra vai noglabāšana *USB* zibatmiņas diskā, kuras veic izmantotāji no šajā tiesību normā minētajām īpašajām, šim nolūkam paredzētajām vietām, kas ierikotas publisko bibliotēku telpās. Savukārt šādas darbības vajadzības gadījumā var tikt atļautas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar kuriem tiek transponēti šīs direktīvas 5. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā paredzētie izņēmumi un ierobežojumi, ja katrā konkrētā gadījumā ir izpildīti šajās tiesību normās paredzētie nosacījumi.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 58 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtnā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 5. panta 3. punkta n) apakšpunktā ietvertais jēdziens “pirkšanas vai licencēšanas noteikumi” jāsaprot tādējādi, ka tas paredz, ka tiesību subjektam un šajā tiesību normā paredzētai iestādei, kā, piemēram, publiskai bibliotēkai, ir jābūt noslēgušiem attiecīgā darba licences vai izmantošanas līgumu, kurā paredzēti nosacījumi, ar kādiem šī iestāde šo darbu var izmantot;
- 2) Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkts, to skatot saistībā ar tās 5. panta 2. punkta c) apakšpunktu, jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tas, ka dalībvalsts publiskajām bibliotēkām, uz kurām attiecas šīs tiesību normas, piešķir tiesības digitalizēt to kolekcijā esošos darbus, ja šī reproducēšanas darbība ir nepieciešama šo darbu publiskošanai to izmantotājiem īpašās, šim nolūkam paredzētās vietās šo iestāžu telpās;
- 3) Direktīvas 2001/29 5. panta 3. punkta n) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tas neattiecas uz tādām darbībām kā darbu izdrukāšana uz papīra vai noglabāšana *USB* zibatmiņas diskā, kuras veic izmantotāji no šajā tiesību normā minētajām īpašajām, šim nolūkam paredzētajām vietām, kas ierīkotas publisko bibliotēku telpās. Savukārt šādas darbības vajadzības gadījumā var tikt atļautas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar kuriem tiek transponēti šīs direktīvas 5. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā paredzētie izņēmumi un ierobežojumi, ja katrā konkrētā gadījumā ir izpildīti šajās tiesību normās paredzētie nosacījumi.

[Paraksti]